

BEHEERSPLAN: GOED VOOR GOLF EN NATUUR

(foto Leo Vogelzang)

De heren J.P. Collinge (links) en J.G. Brewer van de Commissie Green-keeping: hun plan moet leiden tot beter en verantwoord onderhoud van golfbanen.

24

Een beheersplan', zo luidt de definitie van de Grontmij, 'is het geheel van maatregelen dat nodig is om het golf-terrein duurzaam de beoogde functies te laten vervullen, alsmede de zorg die nodig is om deze maatregelen te doen verrichten'.

Met het invoeren van het Beheersplan Golfbanen heeft de Nederlandse Golf Federatie een bijzondere stap gezet. De clubs hebben nu een handvat voor goed en verantwoord onderhoud. Bovendien loopt het plan vooruit op landelijke en Europese milieuwetgeving.

De tijd dat het onderhoud van een golfbaan 'iets' was dat 'men erbij deed', ligt achter ons. Een course moet op verantwoorde wijze worden beheerd. De eisen van de leden zijn hoger. Het aantal rondes is vervoeelvoudigd. De milieuwetgeving maakt verantwoord onderhoud noodzakelijk.

In een beheersplan wordt het onderhoud (korte en lange termijn) van een golfbaan tamelijk gedetailleerd omschreven. NGF-bestuurslid Jan Jonker: 'Vroeger was het gewoonte dat een bestuur van ervaren golfers in vrije tijd de zaak regelde. Meestal was er geen betaalde secretaris. De baancommissaris was al dan niet lid

van het bestuur en meestal langdurig in functie. Natuurlijk was het iemand die tijd had om ook overdag - op werkdagen - met greenkeepers te overleggen.

Spectaculaire beheersmethoden of vernieuwingen werden in de periode tussen 1950 en 1975 niet of nauwelijks geïntroduceerd.'

'Soms kwam het voor dat een nieuwe baancommissaris ertoe overging om een bunker die hem jarenlang had gehinderd te verplaatsen of om een boom die hij meestal raakte met zijn drive te laten omzagen... Over het algemeen was het beheer redelijk, maar zelden was het - in vergelijking met het buitenland - van uitzonderlijke kwaliteit.'

'Het moet anders dan vroeger', zegt Jeff Collinge, lid van de Commissie Greenkeeping. 'Het is actief ten opzichte van passief beheer.' Samen met ir. J.G. Brewer, voorzitter van de commissie, spant hij zich in om het project Beheersplan Golfbanen tot een succes te maken. Collinge is een al jaren in ons land wonende en werkende Engelsman. De 'civil engineer' heeft zijn sporen verdiend als baancommissaris van Toxandria. Deze vereniging was mentorclub van onder andere Grevelingenhout en Collinge was verantwoordelijk voor het basis-onderhoudsplan van deze nieuwe baan. 'Het vreemde was' zo zegt hij, 'dat er nauwelijks literatuur over deze materie te vinden was. Ook niet in Groot-Brittannië. Het door mij geschreven beheersplan voor Grevelingenhout was dus redelijk origineel.'

KRITISCHE BLIK

De Nederlandse Golf Federatie had ondertussen al regelmatig overleg met het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij. 'Op dit moment', zegt ir. A.A. Draijer, plaatsvervangend directeur Openlucht recreatie, 'beslaan de golfbanen in ons land gezamenlijk zo'n vijfduizend hectare. In het jaar 2000 zal dit zijn verdubbelde. Golfclubs krijgen dan ook steeds meer met beheersvraagstukken te maken. In ons dichtbevolkte land zullen dan ook vele ogen gericht zijn op de golfbanen en hun landschappelijke beheer; ogen, die niet alleen vanuit de golfsport hun kritische blik zullen laten gaan, maar ook ogen van vele anderen.'

TE INGEWIKKELD

Onder andere vanwege het feit dat de

Bomen langs de fairway. Ze zijn even oud en zullen uiteindelijk tegelijkertijd moeten worden 'vernieuwd'; dat verandert het aanzicht van de baan radicaal. In een beheersplan kan alvast rekening worden gehouden met deze problematiek.

Nederlandse golfclubs zoveel grond beheeren ('Golf' neemt na Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten de derde plaats in!) adviseerde het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij om contact op te nemen met Staatsbosbeheer. Diens directeur, ir. Van Asperen, wees de NGF op het belang van een goede inventarisatie en van een 'niet al te moeilijk' beheersplan. Het moest immers werkbaar zijn en blijven. Maar de daaropvolgende gesprekken met onder andere de Heidemij, Oranjewoud en de Grontmij leverden niet het gewenste resultaat op. Deze instanties/bedrijven ontbrak het niet aan kennis, maar de voorstellen waren te ingewikkeld en niet specifiek op golf gericht, zo oordeelde de Commissie Greenkeeping van de NGF. Men besloot, onder andere op basis van Collinge's werk voor Grevelingenhout, een eigen model-beheersplan samen te stellen.

MILIEUBEWUST

Naast het feit dat de gezamenlijke Nederlandse golfbanen een oppervlakte van bijna 5000 hectare beslaat, zijn er volgens de NGF nog enkele redenen om het invoeren van het Beheersplan Golfbanen te stimuleren:

1. Bij de oude verenigingen is door nieuwe leden en gewijzigde leeftijdsopbouw de continuïteit van het beheer verstoord. Bij de meeste nieuwe golfverenigingen is meestal sprake van een enthousiast bestuur, dikwijls ruim voorzien van management- of organisatie-ervaring. Maar op golfgebied is men vaak nog 'groen'. Ook baancommissarissen zijn dikwijls onervaren nieuwelingen. Mutaties in het bestuur zijn veelvuldig en continuïteit van beheer is ver te zoeken. Gelukkig, zo stelt de NGF terecht, zijn er duidelijke verbeteringen van andere aard te constateren. In de eerste plaats de ➤

BUITENLANDSE BELANGSTELLING

De belangstelling voor beter en 'vriendelijker' onderhoud is - getuige het EGA-congres - ook in het buitenland groeiende. Bijzonder en verheugend is het om te constateren dat Nederland zich bepaald niet in de achterhoede bevindt. Gedeeltelijk komt dat door de verplichte MER-procedure voor golfbanen met meer dan negen holes, maar ook door het Beheersplan.

Henk Heyster, directeur van de het Federatiebureau: 'Onlangs was de voorzitter van de Canadian Golf Union bij ons bezoek en hij wilde maar al te graag ons concept meenemen. Dat we geen engelstalige uitvoering hadden, nam hij graag op de koop toe. 'Ik laat het wel door de Universiteit van Toronto vertalen', zei hij.'

Collinge zelf werd geciteerd in een artikel in de Financial Times (19 augustus jl.). Auteur Peter Knight vroeg zich af of golfbanen een gevaar voor het milieu zijn en hij voerde Collinge en de NGF op als voorbeelden hoe het wel kan.

Oude clubs hebben vaak te maken met renovatie van onder andere greens. Deze lijken - van boven gezien - nog heel wat, maar de structuur van de grond bewijst het tegendeel. Aan de hand van een beheersplan kan een vervangingsschema worden opgesteld. Dat is ook in het voordeel van bijvoorbeeld de wedstrijdcommissie, maar ook de 'gewone' leden: zij weten precies waar en wanneer er gewerkt wordt.

sterke verbeteringen van de greenkeersopleiding en de verhoging van het peil van beroepsuitoefening. Daarnaast is er de nieuwe opleiding voor baancommissarissen. De belangstelling voor deze cursus is groot.

2. De sterk toegenomen milieubewustheid van de Nederlandse bevolking. NGF-bestuurslid Jan Jonker: 'Vaak terecht mogen milieu-organisaties en overheden ons vragen: 'Hoe verantwoord is uw beheer?'

Ook in Europees verband wordt de sterke groei van het aantal golfbanen en de wijze van beheer nauwlettend in de gaten gehouden. Tijdens het laatste congres (oktober) van de European Golf Association in Luxemburg stond dit onderwerp ('Environmental Guidelines for Golf Development in Europe') op de agenda. De voorzitter van de Belgische Federatie

ONDERZOEK

De Landbouwwuniversiteit Wageningen gaat in opdracht van het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij en de Nederlandse Golf Federatie een onderzoek verrichten naar 'Natuurvriendelijke Golfbanen; Criteria voor inrichting en Beheer.'

Naar verwachting worden de resultaten eind 1993 gepresenteerd.

werd verzocht de - reeds goede - contacten met de Europese Commissie te verstevigen.

Een goed relatie met de EG is om meerdere redenen van belang. In de eerste plaats om een meer dwingende en wellicht ongefundeerde strengere wetgeving te voorkomen en ook om een verdere groei van het aantal golfbanen mogelijk te maken.

Ir. Draijer wees in dat verband tijdens de Landelijke Contactdag voor Baancommissarissen op de voordelen die courses kunnen bieden: 'Het is bepaald denkbaar dat golfbanen de brug kunnen slaan bij het ook door het Rijk gewenste beheer van landgoederen, cultuurlandschappen en mogelijk ook bosgedeelten.'

'Gezien de plannen van de Europese Commissie is het te voorzien dat landbouwgrond beschikbaar zal komen voor bebossing, aanleg van golfbanen en dergelijke. De NGF zullen wij op de hoogte houden van nadere invulling van richtlijnen en subsidie-verordeningen. Mogelijk kan dit perspectief bieden voor midden- en west-Nederland waar nog steeds een fors tekort aan golfaccommodaties bestaat. Met de directie Openlucht recreatie en de directie Natuurbeheer, Bos, Landschap en Fauna beheer zullen we de NGF hierover nader spreken.'

'Het Rijk zelf zal de Federatie ook tegenkomen in de rol van grondeigenaar. Vele

duizenden hectaren worden beheerd door Staatsbosbeheer, door Defensie, door Domeinen en door Beheer Landbouwgronden. Vanuit de directie Openlucht-recreatie zijn wij bereid een bemiddelende rol te spelen bij eventuele aankoop van gronden.'

RAAMWERK

Met andere woorden: de Rijksoverheid staat niet onwelwillend tegen een (forse?) uitbreiding van het aantal golfbanen. Maar een verantwoord beheer loopt als een rode draad door het verhaal heen.

Het door de Commissie Greenkeeping ontwikkelde Beheersplan Golfbanen is een raamwerk, want duin-, bos- en polderbanen verschillen niet alleen in golftechnisch, maar ook in landschappelijk opzicht sterk. Maar alle banen hebben minimaal één overeenkomst: Slechts 1/3 van het terrein wordt daadwerkelijk voor golf gebruikt, de resterende 2/3 van het oppervlak herbergt vaak bijzondere natuurwaarden. En ook de 'rest' moet verantwoord worden onderhouden.

Collinge: 'De veranderde situatie maakt een beheersplan noodzakelijk en de leden van de clubs krijgen een veel beter inzicht in het 'hoe en waarom' van het onderhoud. Je krijgt een veel soepeler verlopend greenkeepingsproces. Er is een minimum aan last voor de spelers, omdat door een goede voorbereiding op het juiste moment wordt gewerkt.'

Brewer: 'De ideale situatie is ontstaan als het Beheersplan ieder jaar door de Algemene Ledenvergadering van een club wordt besproken en goedgekeurd. Betere communicatie met de leden betekent betere informatie en dus meer begrip voor het feit dat een baan nu eenmaal moet worden onderhouden. Waarom ieder jaar een goedkeuring? Omdat onderhoud een continue, dynamisch proces is. De natuur staat niet stil.'

Bij het opstellen van een Beheersplan moet een club zichzelf drie vragen stellen:

- Wat hebben we?
- Wat willen we?
- Wat moeten we doen?

De eerste vraag wordt beantwoord door een alles omvattende inventarisatietoelichting samen te stellen en een nauwkeurige baanadministratie te voeren.

Bij het opstellen van de wensenlijst moet men de 'doelstelling' van de club in ogen- ➤

schouw nemen: is de baan alleen bestemd voor recreatief golf? Is het gewenst dat een groot aantal greenfeespelers wordt toegelaten? Wanneer zijn we gastheer voor nationale en internationale kampioenschappen?

Dat veel, zo niet alles, afhankelijk is van het budget dat voor onderhoud wordt uitgetrokken, moge duidelijk zijn.

Jeff Collinge: 'Bij het uitvoeren van het plan ('Wat moeten we doen') moet altijd professioneel advies worden gebruikt. Bezuinig daar niet op.'

INTRODUCTIE

Het Beheersplan Golfbanen werd tijdens de Algemene Ledenvergadering van de NGF geïntroduceerd. De heer Brewer: 'Het is een bewuste keuze van de NGF geweest om het plan 'van bovenaf' te presenteren: eerst de besturen van de clubs, vervolgens de baancommissarissen, exploitanten en greenkeepers. Op die manier vergroot je de betrokkenheid van de clubs. Een ieder is nu doordrongen van de noodzaak van een beheersplan. Het enthousiasme is groot, maar er komen ook vele vragen op ons af. Logisch, want de invulling van een Beheersplan vraagt de nodige aandacht.'

Brewer: 'Het beheersplan is er voor *alle* clubs, ook de oudere. Zij hebben vaak te maken met renovatie van bijvoorbeeld de greens. Een moeilijke zaak, maar het is noodzakelijk om oude greens op den duur te vervangen. Ze zien er wel redelijk uit, maar de structuur is niet goed meer. Met een goed beheersplan kan de renovatie op een betere wijze worden uitgevoerd. Bovendien is het 'waarom' voor de leden duidelijker.'

Collinge: 'Alle clubs, oud en nieuw, hebben bovendien te maken met de strengere milieuwetgeving. Nederland en Duitsland zijn op het gebied van bestrijdingsmiddelen het strengst. Een voorbeeld: in Groot-Brittannië zijn er vijf middelen toegestaan om schimmels in greens te bestrijden, in Nederland één. Als golfclubs deze situatie nu maar goed in ogenschouw nemen en in samenwerking met bijvoorbeeld grasveredelingsbedrijven het voortouw nemen, hoeft de overheid misschien geen dwingende maatregelen te nemen. En dan zijn we goed op weg naar betere golfbanen en natuur- en milieuvriendelijk onderhoud.'

Jan Kees van der Velden

VOORBEELD VAN DE HOOFDPUNTEN UIT EEN BEHEERSPLAN

1. Inleiding

2. De Golfbaan

- tees
- fairways
- bunkers
- greens, collars, aprons en tijdelijke greens
- rough
- bos
- waterpartijen

3. Overige Voorzieningen

- werkplaats & loods
- beregeningsinstallatie
- werk- en looppaden
- markering van golfbanen
- banken, teemarkers, ballenwassers, schuilhutten, wegwijzers etc.
- driving range
- tuin rondom het clubhuis

4. Machinepark

- onderhoudsbeleid
- afschrijvingsbeleid
- aanvulling en vervanging

5. Documentatie

- de baan, tekeningen, logboek, algemene regels
- machinepark, stamkaarten, draai-uren
- het weer
- gewassenbeschermingsgebruik
- bemestingsgebruik
- beregeningswatergebruik

6. Personeel

- beleid
- opleiding

7. Budget en investering

- personeel
- jaarlijks onderhoud
- investering baan: jaar- en vijfjarenplan
- investering machinepark: jaar- en vijfjarenplan

(bron: NGF)

GOLF- CLUBS OP MAAT...

Met gebruik van moderne computer-apparatuur maken wij een analyse van uw swing. Wij zijn dan in staat golfclubs te vervaardigen op uw specifieke spelvaardigheid en mogelijkheden....

...immers geen golfer is gelijk.

En voor de prijs hoeft u het niet te laten...
Bel voor onze brochure:

 CUSTOM BUILT
GOLF CLUBS
BY LUCAS HOLLERTT

Dotterbloemstraat 25
3053 JV Rotterdam
Tel.: 010 - 4220295